

Guia didàctica

Sons, ritme, colors i paraules per explicar-nos el seu viatge personal en el món de la música i per introduir-nos en una recent història de revolta, llibertat i expressió: la història del Hip Hop!
My Hip Hop Story, un crit de llibertat basat en fets reals

Presentació

Als anys 80 a les festes realitzades per un disc jockey (D.J.) es va començar a popularitzar la figura del Mestre de cerimònies (D.C.) per animar el públic a les sessions. La unió de dos elements, el [MC](#) i el [DJ](#) conformen l'estil musical del hip hop: "el rap". Es un veritable luxe que una figura com Dani Pulmón ens hi introdueixi i ens doni a conèixer els seus trets musicals, les seves nombroses connexions amb diferents aspectes de la societat i la cultura i també la seva relació amb l'art del graffiti.

fitxa artística

Autor i Creador, DANI LLEONART
Intèrpret, DANI LLEONART
Disseny de llums, MARC ARROYO
Ull extern, DANIEL CARRERAS
Fotografia, YVES DIMANT
Producció, DANIEL CARRERAS

Objectius

- Conèixer els orígens, el desenvolupament i la importància del Hip Hop, El Rap, el beatbox i altres estils que en deriven dins la música del segle XX.
- Analitzar la importància del mestissatge cultural que les fa néixer.
- Fer una aproximació a les principals característiques d'aquesta: ritme, estructura, ús dels instruments, la improvisació, etc.
- Conèixer, escoltar i analitzar la importància de la veu en la producció d'aquest tipus de música
- Conèixer les circumstàncies històriques i socials en que es desenvolupa el naixement d'aquesta música

Reflexions de l'intèrpret sobre l'espectacle

Un relat per entendre el naixement d'un dels moviments artístics més importants dels darrers temps i que segueix present amb força entre nosaltres. Un moviment artístic contemporani que reivindica a la pròpia humanitat.

L'origen d'aquesta història ens fa viatjar als aïllats guetos afroamericans dels Estats Units. Un ambient on alguns no esperarien veure-hi aparèixer cap fenomen cultural o artístic revolucionari. Posaré en dubte les idees preconcebudes, els prejudicis i els dogmatismes sobre la concepció del'art als nostres temps. O millor dit: la concepció de l'art en la cultura occidental.

La nostra civilització ha situat des de temps remots la raó i el coneixement al centre de la cultura. La ciència i la tècnica reben el màxim reconeixement així com les arts o la literatura passen a un segon pla. La religió s'encarrega de mantenir-nos allunyats dels nostres impulsos i desitjos perquè així, suposadament, tot avança millor.

En aquest ànim per progressar, créixer i conquerir hem creat idees tant nocives com la superioritat de raça o de religió i hem format escenaris humans grotescos; societats desiguals; realitats que per més que acceptades no deixen de ser intolerables. I els guetos, aquells barris invisibles i col·lapsats, en són un bon exemple. Per mí són, com diuen els anglesos, un elefant a l'habitació. Un problema evident que ningú vol comentar.

És massa incòmode reconèixer els orígens. Reconèixer un passat sanguinari de colonialisme i esclavisme així que fem com si no hi fos. O potser, en realitat, seguim sentint-nos superiors aplicant tota mena de mesures paternalistes?

Sigui com sigui, i sense entrar a jutjar ningú ni cercar culpables, el meu plantejament és mostrar els fets: ens trobem amb una comunitat africana instal·lada a la força al centre de la civilització occidental. A la gola del llop. Ni més ni menys que a la ciutat de Nova York. Allà es troba engabiada una ètnia que porta a la sang la dansa, la música, la veu, el color. Un col·lectiu que en aquell moment històric es veu rebutjat i aïllat. Un grup de gent sense accés a l'educació. Un poble que es veu en perill i davant de l'amenaça troba una sol·lució desesperada i fascinant: L'art. L'expressió. La comunicació.

Amb el Hip Hop poden assedegar el desig més instintiu de relacionar-se amb els altres de la forma que sigui. De fer sentir la seva veu. La necessitat més humana d'auto-afirmar-se i d'existir. I ho fan a través de l'art.

Amb aquesta obra vull representar com aquest volcà ha explotat lluny de les acadèmies, lluny dels museus i lluny de les institucions. Contradient la idea que cal ser erudit per fer art. Que cal ser ric per ser algú.

Em fascina com aquest moviment s'ha escampat com la pólvora arribant a ser dels majors factors d'influència en disciplines artístiques com la música, el ball o la moda. M'interessa sobretot que a través d'aquesta obra la cultura Hip Hop segueixi sent inspiradora i una inà per a tothom que la vulgui utilitzar: una arma d'empoderament i expressió.

Per altra banda, igual d'important, és el paper de l'espectador. M'agradaria sensibilitzar el públic -especialment el jove- perquè puguin escoltar el missatge que porta el Hip Hop en totes les seves formes i que vegin fins a quin punt els envolta també en aquest país; ara i aquí. Tots saben que hi ha rapers a l'exili, Djs a les discoteques, pintades a les parets o ballarins que roden amb el ca. Però potser no tots coneixen quin és l'origen de tot plegat.

Les eines que he utilitzat per explicar aquesta història són justament els elements artístics que el Hip Hop va reinventar i amb els quals em guanyo la vida. En el meu cas la música i especialment la tècnica del beatbox.

L'Intèrpret Pulmon Beatbox , trajectòria artística

PULMONés Dani Lleonart, un improvisador, un beatboxer, un homenatge al poder de la veu humana. Les seves sessions úniques creades amb la veu davant mateix del públic sonen a electro-swing, funk, samba, reggae, drum&bass, a qualsevol estil que pugui sintonitzar en la seva radio interior.

Ha sonat a Sonar Kids, Festival Bioritmo, Sala Luz deGas, TEDx, Teatre principal de Burgos i Festival (a)phònica entre d'altres. Hacompartit escenari amb grups nacionals i internacionals com Canteca de Macao, Macaco o Jaume Sisa.

Dani Lleonartneix a Barcelona l'any 1989 i creix a La Floresta. Desenvolupa el seu sentit musical atret per el blues, el funk, el latin, el punt-rock, el ska, el reggae i la música electrònica. L'any 2005, descobreix el 'human beatbox' per els carrers de Barcelona. En aquest moment comença un llarg trajecte autodidacta influenciat per grans figures com Razhel (USA), Eklips (França) o el català Markooz.

Sempre havia sentit passió per la música i l'espectacle però en això vaig trobar una barreja de tots dos que em va captivar.

Als 17 anys puja al escenari com a beatboxer amb el grup de rap-reggae Palabradabra amb el que recorre la geografia catalana i es dona a conèixer com a DANI PULMON o PULMON. En aquests cinc anys amb la formació (2006-2010) grava 3 maquetes a les que aporta les seves primeres instrumentals produïdes amb la veu. Altres formacions es van interessar per el seu talent a l'escenari i en poc temps, PULMON forma part de diferents projectes musicals. Destaquen entre aquests BUFA&SONS (amb Xavi Lozano) oCITXILEO (Samba-Reggae).

L'any 2009 entra en contacte amb tota la comunitat de beatbox d'Espanya i participa en la Movistar Barcelona Extreme Beatbox Championship 2010, la Beatbox Battle Spain 2010 i la Beatbox Battle Spain 2009. En aquesta última, la fresca i contundent actuació de l'internacional Francés Eklips serveix com a inspiració a DANI PULMON per a iniciar un nou projecte musical.

PULMON en poc temps consolida el seu repertori per elaborar una hora de show. Incansablement per a millorar la qualitat del seu so investiga continuament la millor manera de transformar la seva veu en ritmes irresistibles. Des d'aleshores PULMON es dedica plenament a la música fins a l'actualitat en que continua millorant el seu show amb

Aprofitament didàctic

Ens trobem davant d'una audició amb moltes possibles aplicacions pedagògiques, a partir no només de l'àrea de música, sinó de moltes altres.

Àrea de música.

- L'origen
- L'aspecte melòdic. La cançó parlada. Altres exemples de cançó parlada a llarg de la història.
- l'aspecte rítmic. Compàs de 4/4. Pulsacions per temps (6)
- la manera de cantar i de utilitzar la veu
- el beatbox
- les lletres
- les mesclures
- l'ús de la informàtica musical.
- el ball i la dansa
- comparació del rap amb formes improvisades pròpies de la música tradicional catalana (corrandes, glosses...) i d'altres cultures.

Àrea de llengua

- Les rimes
- Tipus de versos
- Els temes de les cançons
- Argot i llenguatge propi d'aquest estil
- comentari d'algunes de les cançons, per exemple: veure fitxa 1

Àrea de plàstica

- L'estil pictòric del graffiti
- La tècnica del graffiti

L'aspecte social del hip hop:

- Actituds i modes derivades d'aquest estil
- Llocs i context social en el que neix i es desenvolupa aquest estil.

Sobre tots aquests temes es poden desenvolupar treballs de diferent mena:

1- Treballs de recerca a internet sobre:

Àrea de música.

- L'origen
- les lletres
- La cançó parlada. Altres exemples de cançó parlada a llarg de la història.

Àrea de llengua

- Les rimes
- Tipus de versos

- Els temes de les cançons
- Argot i llenguatge propi d'aquest estil

Àrea de plàstica

- L'estil pictòric del graffiti
- La tècnica del graffiti

L'aspecte social del hip hop:

- Actituds i modes derivades d'aquest estil
- Llocs i context social en el que neix i es desenvolupa aquest estil.

2- treballs pràctics sobre:

Àrea de música.

- El ritme de Hip Hop. Escriure el ritme d'una peça determinada
- La informàtica musical. Gravar amb estil *Beatboxing*, diverses pistes i reproduir-les al mateix temps

Àrea de llengua

- Anàlisi de les rimes
- Anàlisi de la mètrica
- Comentari dels textos

Àrea de plàstica

- Desenvolupar projectes de graffitis amb la tècnica i l'estil pictòric propi d'aquest mitjà d'expressió

Informació sobre el Hip Hop i els estils musicals i artístics relacionats

EL McCing o rap.

Estil musical que sorgeix en els barris negres i hispans neoyorkins. Es tracta d'una mena de cançó parlada o recitació rítmica de rimes, jocs de paraules i poesia.

En les seves primeres manifestacions el rap va sorgir de les operacions que en les sales de ball executava un disc jockey utilitzant un o diversos temes, a fi d'aconseguir de les interrupcions i

barreges resultants una composició que servís com vehicle sonor a la recitació del solista o, amb major freqüència, a un nodrit conjunt d' intèrprets.

La pua del tocadiscs, en conseqüència, es convertia en un element fonamental dels temes rap i mitjançant les ràfegues breus i reiteratives, esquitxades d'arrossegaments rítmics, emfatitzant rimes que es nodreixen d'argots, efectes onomatopeics, bromes i consignes, es desencadenava un joc de rèpliques i contrarèpliques molt suggestiu, que al seu torn es complementava amb provocatives escenificacions.

Aquests trets essencials del rap -especialment tot el que es refereix a les seves lletres- tenen el seu origen en les fórmules publicitàries emeses per ràdio i televisió on dues o més persones conversaven col·loquialment sobre un producte, combinades amb les remescles de música disco que els joves negres i hispans empraven per a ballar i divertir-se a l'aire lliure en els ghettos. Per això el rap va

tenir en els seus començaments un abast limitat, així rares vegades penetrava en l'àmbit de les discoteques, copades per temes comercials també interpretats per negres (per exemple: Grace Jones, Chic i Tina Turner).

DJing o turntablism

El terme "Turntablism" va ser utilitzat per primera vegada en 1995 per DJ Babu (Beat Junkies) per a descriure una forma avançada de música de turntables (plats) o fonògrafs com resultat del DJing de la Cultura Hip-Hop. Un "Turntablist", és una persona que utilitza un "fonògraf turntable" com un component per a fer música o com a instrument pròpiament dit.

Aquest fenomen musical a transcendit al llarg de tot el món com part del desenvolupament mundial que ha tingut la Cultura Hip-Hop, trencant amb els esquemes socials i musicals amb els quals contàvem. Entrant així en una nova era musical partint des del Hip-Hop fins a les noves visions de la música electrònica.

Breakdancing o BBoying

El breakdance o break, és un espectacular ball rondaire, sorgit en 1969 i protegit pel rei del soul (James Brown), en els carrers del Bronx, en el qual s'usen elements de sòl semblats als de la gimnàstica esportiva. Aquest ball, com manifestació cultural, està associat al hip hop. Als practicants d'aquest tipus de ball se'ls coneix com B-Boys (Bronx Boys). El moviment frenètic amb freqüents elements en el sòl fa que es requereixi elasticitat per a poder practicar aquest ball.

Formes del Breakdance

Freestyle: Dins el que cap, és el més senzill. Consisteix a fer combinacions de passos amb els peus en el sòl (footwork), dret (toprock, uprocks), i moviments anomenats "freezes" (congelació o detenció sobtada en anglès), moviments relativament costosos, fent el pi, i aguantant en posicions complicades durant un temps. És el primer que s'aprèn, i és el més bàsic.

Powermoves: Són els moviments més complicats, que requereixen gran força física i equilibri. Consisteix a realitzar moviments gimnàstics, acrobàtics, però d'una forma rítmica i imaginativa. Els powermoves més populars són: Flares (també cridats americans, olímpics o thomas), Windmills (també cridats aspes o molins), 90's (també coneguts com nineties) i headspin (també cridat cap).

Poppin: Consisteix a imitar els moviments hidràulics dels robots de ficció dels anys 60. És un estil poc usat, ja que requereix molta paciència i molta mobilitat en les articulacions, encara que, sabent-ho fer, queda molt vistós i divertit.

El Beatbox

El Beatboxing, o beatboxing, és l'art de simular amb la boca els sons d'una caixa de ritmes, per a fer ritmes sobre les quals rapejar, es podria dir que és la percussió vocal del Hip Hop. És considerat per alguns el cinquè element del hip hop.

És un estil del carrer, propi de la old school i dels puristes del rap. La idea del mateix és crear des d'alguna cosa simple com beats, rhythms, i melodies, fins a imitacions d'instruments musicals, efectes musicals, scratching, entre altres. Resumint, una persona fa amb la seva boca una base instrumental perquè altre faci rap.

Va néixer en els carrers de Nova York, i va arribar fama en els vuitanta gràcies a figures com Buffy, Doug E. Fresh, i Biz Markie. A l'actualitat el nord-americà Razhel

és un dels millors en aquest camp, és conegut com a "The godfather of noise", juntament amb ell, Kenny Muhammad, "the human orchestra".

Estils del Beatbox

Freestyle : Improvisació com bé el seu nom indica.

Covers : versions de temes coneguts. Les tècniques típiques del covering consisteixen en fer el ritme mentre es canta a la vegada, encara que no es condició sine quae non.

Layering : Multi pista, consisteix en gravar varies capes de sons i reproduir-les al mateix temps, dedicant, per exemple, una capa de so a la bateria, l'altre al baix, i l'altre a la melodia, per exemple. El layering pot dur-se a terme fent us de programes d'edició d'àudio. Per a directes es mes comú l'us de hardware del tipus loopstations, màquines que s'encarreguen de fer loops (cicles) de la senyal entrant.

Scratch : Aquesta subdivisió s'encarrega específicament al scratch vocal, en el que mitjançant la parla s'emula el famós "ziga-zaga" que produeix un vinil al ser mogut cap enrere i cap endavant.

Graffiti

Un grafit és un missatge escrit o una imatge pintada, o una barreja d'ambdues, generalment emprant pots de pintura amb aerosol i sobre un lloc visible per els vianants, com panys de paret, portes o monuments.

Pot tenir una motivació de protesta política o social, especialment quan l'utilitzen moviments de joves. També n'hi ha que tenen motivacions artístiques, o simplement d'afirmació personal, com en el cas de les firmes

pintades de forma repetida.

No s'ha de confondre qualsevol pintada en una paret amb un grafit. El grafit és posar el teu nom en tots els llocs que puguis perquè la gent ho vegi. Una pintada política no és grafit. Un exemple de guerra de símbols va ser el xumet, que es pot trobar a moltes ciutats del país.

El grafit és un moviment que va sorgir en els anys setanta a Nova York. Algú va començar a escriure "TAKI" en el metro. Les seves signatures en el metro (que després i fins avui es coneixien com "tags") es van anar propagant i posant de moda fins que uns anys després ja hi havia un munt de gent pintant el metros novaiorquesos. Cada vegada hi havia més competició per veure qui pintava més i més gran fins que a algú se li va ocórrer fer les seves signatures fora del metro. Va ser aleshores quan va començar el veritable boom del grafit. A poc a poc les signatures es van anar convertint en peces més grans amb farcit, traç, ombres, etc. El moviment s'estengué per tots els Estats Units. Quan les autoritats es van cansar i van començar a posar vigilància, la cosa va sortir del metro i ja no sol s'atacava això sinó parets, cartells, etc. Qualsevol superfície era vàlida. El grafit s'estengué pel món gràcies a un vídeo: Style Wars.

El grafit cada vegada va evolucionar més i més creant un veritable moviment underground estès per tot el món. El grafit actualment abasta des de grans murals de molts colors que són veritables obres d'art a pintades en el metro de qualsevol ciutat.

El grafit té un vessant "legal", en el qual artistes de l'esprai són capaços de fer quadres i murals de gran espectacularitat i tècnica, i un vessant il·legal, en la qual tot val: metro, tren, cartells, bombardeig pel carrer, etc. Ja no és qüestió de fer superproduccions en murs, és pintar en els llocs més difícils, les peces més grans i on més es vegin.

En l'actualitat, els governs municipals critiquen els grafitis, veient-los una forma de vandalisme –incivisme– ciutadà. En general, la seva pràctica en llocs no autoritzats està prohibida. Les autoritats municipals de moltes ciutats les sancionen amb multes als seus autors.

Forma de vestir

Entre els seguidors del hip hop, és típic l'ús de roba esportiva (o roba de carrer de disseny influït per la d'esports com el bàsquet o el beisbol) i més ampla del normal. Diverses marques de roba esportiva utilitzen a estrelles del hip hop com models, i algunes presenten línies dissenyades per rapers (com la col·lecció Respect M.E., dissenyada per Missy Elliot per Adidas). Altres artistes, en lloc de

treballar per a una gran empresa, creen la seva pròpia marca de roba, com Broncoestilo, del Meswy. Altres marques són Kangol (popularitzada per LL Cool J), DC, Ecko o Fubu.

L'ús de roba ampla i prescindir de cinturons i cordons assenyalen la influència de l'estètica dels presidaris nord-americans, ja que en moltes presons se'ls subministra uniformes folgats per a no dependre de la talla de cada pres, i se'ls prohibeixen els complementos que es puguin utilitzar com arma o entenimentada per a penjar-se.

La moda de la roba ampla és més donada als Estats Units que en altres països, com a Espanya, on els MC's solen anar vestits amb roba esportiva, però no necessàriament ampla. Sí tenen una gran estima a la marca Adidas i al seu vell logotip. El normal és que la dessuadora tingui una caputxa i a part duguin una gorra, també solen dur penjada una cadena.

Entre els seguidors del gangsta rap s'observa iconografia gánster, amb dibuixos i missatges que enalteixen la delinqüència i l'enriquiment ràpid. Les estrelles del gangsta rap sovint duen vestits inspirats en el cinema de gánsters, però en colors més cridaners. L'estètica bling bling, popularitzada especialment pels rappers d'estil gangsta, es basa en l'ostentació de la riquesa mitjançant joies (al principi d'or, però després es va imposar el platí), roba de marca, pells, etc

Diccionari del Hip Hop

A.K.A - A.K.A. (pronunciat ei kei ei) significa "Also Known As"... sobrenom, mot, o "Alies"...

B-BOY – originariament un b-boy era una persona que ballava break, Amb la evolució del hip hop, la paraula b-boy es va convertir en una generalització de tot aquell que sentia aquesta cultura o en formava part.

BABILONIA - En el reggae y para la religió rasta significa la corrupció del sistema, i les errades dels organismes públics.

BLING BLING - Evoca el so de las cadenes que els rapers de USA porten al coll, en realitat es una expressió onomatopeica. Molt comú en el rap gangsta, també anomenat gun rap.

BOLO - Un bolo és un concert.

CREW – S’usa per a referir-se a la colla amb la que un es mou.

FLOW - Flow ve del anglès fluidesa. Capacitat del MC per rimar sobre una base i cantar amb estil.

FREESTYLE - Estil lliure, batalla entre Mc’s de rimes improvisades al moment.

GANGSTA - Gangsta en el Rap és un estil que descriu generalment cançons sobre sexe o violència y també crítiques molt dures sobre algú o alguna cosa, com la política, la gent, etc...

GANJA - Marihuana.

GHETTO - El ghetto, normalment, sol ser la part pobre y més conflictiva de un poble o ciutat

HOMIE - Amic, colega.

INTERLUDI - Es un track que se posa però que no es una cançó. És una mena de descans o pausa.

JAM - macro concert de diversos grups en on fins i tot hi ha un micro obert per a que la gent, amb unes bases, rimi alguna cosa També hi ha pintades y alguna vegada una mica de breakdance.

KELI, KELO, KEO - Casa.

MC - Mestre de Cerimònies. En principio el que rima es un mc que anima a la gent amb un micro durant la festa

MIXTAPE - Cinta de Mescles que solen fer els DJs per a donar-se a conèixer i “demostrar” els contactes que tenen, s’usen bases conegudes que es mesclen i MCs que fan temes inèdits, freestyles...

MONTANA - Marca de spray que s'utilitza para pintar graffitis

POTA - o throw-up, és una peça de graffitti ràpida en la que no importa la perfecció sinó fer-la bé i el més ràpid possible, aquesta branca del graffiti es va originar en el metro de New York, quan els escriptors d’allí necessitaven alguna cosa més ràpida que una peça però més original que un tag (signatura).

WHOLECAR - Pintar trens, metros...